

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

שופטים

◆◆◆

שנת

תשפ"ג

◆◆◆

גליון 216

אתחלתא דאלול..

מעשיות במדות ממור"ר הגה"צ ר' הירש ברוידא חתן הסבא מקלם, וע"י בתומר דבורה.

ובאותו מעמד הביא מרן הגמ' בכתובות דף קי"א חכלילי עינים ולבן שינים מחלב וכו'.

ואמר מרן ציור חי, לו הי' לאיזה בעה"ב בהמה, ובל בוקר בעת הלון בני תורה להשיבה, הי' משקה לכל אחד מחלב בהמתו, האם הי' ספק שלאישי הזה יש חלק בעולם הבא וגן עדן, פשיטא הוא.

כן הדבר הזה, בהראותו שינים לזולתו בהסברת הפנים, הלא זהו עוד יותר שביעות רצון, עכ"ל.

ויש לשים לב, מתי דיבר על זה המשגיח, - "בעשרת ימי תשובה" שנת "תש"ה" בשנות השואה האיומה, שכלתה עם רב מישראל... זה הנושא שראה המשגיח צורך לחזק בזמן נשגב ונורא זה].

לירושתי אני חוזר

עוד דיבר רבנו שנה אחת, על ההתרגשות "בחזרה לבית מדרש". וכך אמר: כולם יודעים שתורה זה דבר שצריך תמיד חיזוק, ובפרט אחרי קצת זמן שהי' רפיון צריך מאד חיזוק, ואפי' אם קצת זמן הי' רפוי כבר צריך מאד חיזוק. כאן ב"ה כל הבחורים בודאי לא עשו ח"ו בימי הנופש דברים שהם לא בסדר, אלא הכל היה בסדר, אבל בכל זאת תורה צריך חיזוק. והרחיב בדברי האבודרהם על ברכת השיבונו.

וסיים כך: התורה של הבן אדם זה לא סתם, התורה היא מורשה קהלת יעקב, ואם זה ירושה, אומר המדרש שעל ירושה בן אדם מתגבר על הבושה, אינו בוש לחזור, מפני שאומר לירושתי אני חוזר...

וזה רצינו לומר, הרי כל אלה ב"ה ח"ו לא עזבו את התורה בכל השבועות האלה, אבל בכל זאת יש קצת רפיון, וכמו המשל שהביא האבודרהם, למרות שלא עשה שום דבר נגד האבא, אדרבה הוא היה שבו במדינת הים, אבל סוף כל סוף הוא עכשיו צריך לחזור, הוא צריך לומר לירושתי אני חוזר, אני בא לתכלית שלי שאני צריך להיות ההמשך...

א"כ אנחנו ב"ה נדע מה שעומד לפנינו, בפרט עכשיו מתחיל אלול, ואח"כ הימים נוראים, ואנחנו רוצים להתכונן עכשיו, ה' יעזור שכל אחד ואחד מאתנו יתחזק מאד בלימוד התורה ובמעשה המצות, במעשה המצות כמו עבד, ותורה זה גם כמו האבא.

ממילא אם נלך עם מחשבה כזאת, שהיא מחשבה שתביא לידי מעשה, ועל דרך זה הקב"ה יעזור שכל אחד ואחד מאתנו יעלה בתורה ויעלה ביראת שמים, וכל העולם כולו יהי' שמח בו, כי הוא לא משפיע רק על עצמו אלא על כל העולם, כי הרי בזכות זה העולם עומד, ועל זה הוא נקרא מורשה, ואנחנו צריכים לראות שהי' קיום לכל מה שהקב"ה עושה בעולם הזה, אנחנו צריכים להיות המקיימים... ועי"ז נזכה כולנו אי"ה ברוחניות ובגשמיות, וכתובה וחתימה טובה.

התחלת הזמן

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. זוהי ההרגשה האופפת אותנו, בהגיע היום "הגדול" - ר"ח "אלול", בו פותחים רבבות אלפי בני התורה היקרים, המסולאים בפי, את הזמן "הנעלה" החביב והנשגב, זמן "אלול".

קרן "אור" פניו

קשה לתאר במילים, את ה"אושר הגדול" שהי' ניכר על פני רבנו, כשהי' נכנס להיכל ישיבתו הק' "ארחות תורה" ביום גדול זה, ורואה את היכל הישיבה, מלא עם בני הישיבה הק', שחזרו לשבת ליד הסטנדר וללמוד.

וננסה בעזה"ת להביא מעט, מהדברים הנרגשים, שפתח בהם רבנו את הזמן, במשך השנים.

תחילתה גמילות חסדים..

חז"ל אומרים התורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים, הגמ' מביאה ראיות שהתורה היא גם בהתחלה וגם בסוף מדברת בענין גמילות חסדים. משמע שלבוא לתורה, מוכרח לבוא עם ענין של חסד, וכלי חסד לא הולך! ולכן באמת התורה הקפידה על דברים שבין אדם לחבירו, מאד מאד.

וכשהגר בא להלל הזקן, וביקש למדני את התורה כולה על רגל

אחת, אמר לו כל מה דעלך סני לחברך לא תעביד, כל מה שאתה שונא לא תעשה לחבר שלך, ואיך זיל גמור. ולא התחיל לו בדברים אחרים מצות גדולות מאד, הרי יש כ"כ הרבה מצות חשובות מאד, והתחיל בזה "כל דעלך סני לחברך לא תעביד" החלק של בין אדם לחבירו, ככה אמר, כנראה שכדי לבוא לתורה מוכרח לבוא קודם בענין של חסד.

וככה זה באמת ההנהגה של הקב"ה, כתוב שהיו כ"ו דורות בחסדו של הקב"ה, ואחרי זה נתן את התורה, רואים שלבוא למצב של תורה מוכרח לבוא קודם עם ענינים של חסד.

לקרב את "החדשים"

ממילא אנחנו עוסקים בזה כל פעם, כשבאים בפרט בחורים חדשים, יש אפשרות מאד לעשות חסד, כי מי שבא חדש, הוא לא יודע איפה זה ואיפה זה, הוא ממש כמו "באפילה", וצריך מאד שאנשים יעזרו לו, וזה יש ענין לבוא לעשות חסד, לקרב את כל אלה שבאו החדשים, זה דבר הראשון. [מאלול תשס"ז].

גדול המלבין שיניים...

[א"ה, בענין זה, ראוי להביא דברים נפלאים שכתב הגאון הצדיק רבי ראובן מלמד זצ"ל מגדולי תלמידיו של מרן המשגיח רבי חציקל לוינסטיין זצוק"ל.

וז"ל [כנדפס בספרו מליץ יושר, אבות (פ"א משנה ט"ו), בעשי"ת [שנחאי תש"ה] דיבר מרן המשגיח זצ"ל הרבה, אודות מדות, והביא השערי קדושה לר"ח שהמדות יסוד לכל התורה והמצות, וההתחלה במדות הוא ההסברת פנים לזולתו, וסיפר

הבא "לטהר" מסייעין אותו

ובשנה אחת, נתן "תדרוך" האיך זוכים באמת לגדול. וכך אמר: כל אחד מסתמא שואף בלי שום ספק, כל אחד בא לישיבה עם רצון אמיתי, שרוצה לעלות בתורה, לעלות ביראת שמים. והקב"ה יעזור באמת שכולם יצליחו. חז"ל אומרים (ביומא דף ל"ח ב) על הפסוק אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן. אמר ריש לקיש בא לטמא פותחין לו, בא לטהר מסייעין אותו. ומפרש רש"י כפשוטו שאם בא אחד ורוצה להיות לא טוב, לא עוזרים לו ולא מונעים ממנו, משא"כ הבא לטהר מסייעין אותו.

כולם באים עם רצון טוב

וא"כ הרי כל בן ישיבה שבא לישיבה, בודאי הוא בא עם רצון טוב. רוצה לעלות! ולפי זה צריך להיות לו סייעתא דשמיא, שהרי הבא לטהר "מסייעין אותו", לא רק שלא מונעים אותו אלא אף נותנים לו סיוע. ובכל זאת רואים שלדאבונינו יש הרבה מקרים - לא עלינו, שקורה, שבאמת לא מצליחים, ומה עם הסיוע? האם אין מספיק סיוע? הרי הקב"ה מבטיח כמו שכתוב בפסוק, משמע שברור שככה הקב"ה מנהיג את העולם, בא לטמא פותחין לו, בא לטהר מסייעין אותו!?

"לענוים" יתן..

ומה זה בא לטהר? אומר רש"י בשבת (דף ק"ד א) ואם לענוים, ולמדה טובה, הוא נמשך יתן חן, יסייעוהו מן השמים, וכע"ז כתב בעוד מקומות. א"כ רואים שבזה תלוי עיקר גדול, שבאמת זה ברור שהבא לטהר מסייעין אותו, אבל צריך להיות "למדה טובה הוא נמשך".

לא לדלג על העיקר

ולכן אפי' אם בן אדם בא לישיבה, מה הוא רוצה? הוא רוצה להיות למדן, רוצה להיות ת"ת, אבל הוא מדלג את מה שבאמצע. הוא רוצה להיות ת"ת, אבל איך יהי' ת"ת, את המדרגה האיך לבוא להיות תלמיד חכם, האיך להיות ירא שמים, זה הוא לא חושב, הוא רואה רק את הסוף! הסוף יהי' ת"ת, אבל האיך מגיעים לזה? וזה משמע שצריך להיות, למדה טובה הוא נמשך! שצריך לעשות גם את האמצעי! ולא סתם כל אחד יאמר שרוצה להיות ת"ת, בודאי כל אחד ישאלו אותו, אתה רוצה להיות ת"ת? למה לא! הרי זה דבר טוב, אבל האיך מגיעים לזה, משמע רק אם באמת הוא עוסק במחשבה האיך להגיע לזה, והולך בדרך שצריך לזה.

ומה היא הדרך, ברש"י כתוב "למדה טובה". והגמ' אומרת מה שכתוב בפסוק "לענוים", נקטו את המדה של ענוים כלשון הפסוק, וענוה זה הרי מהמדות הכי אחרונות, המסילת ישרים סידר את ספרו לפי החשבון של רבי פנחס בן יאיר, ודרגה זו היא מהאחרונים, ממש מהאחרונים, מהדרגות הכי גדולות שיש, וכאן פתאום מתחילים בענוה?

משמע דבשביל להגיע להיות אדם גדול, כדי שיהי' סיוע מן השמים, צריך להתחיל בענוה. אבל האם באמת אפשר לדרוש מכל אחד שכשמתחיל, תיכף יתחיל בענוה. הרי זה דבר כ"כ גדול?

להיות "מקבל"

משמע הפשט, שלא מדברים מהדרגה של ענוה מה שהמסילת ישרים מדבר, אבל מה שצריך כן לדעת, שצריך להיות "מקבל", אם הוא לא מקבל, הוא לא רוצה לקבל, רק רוצה להיות תלמיד חכם, אבל האיך? לקבל, לא! ולמה? כי הרי יש מדות שאומרות מה פתאום לקבל? הוא אומר לי ככה, אני רוצה לעשות להיפך. לכן הדבר הראשון הוא "ענוה", לא ענוה בדרגה שהמסילת ישרים מדבר, רק שיהי' "מקבל", אם הוא רוצה להיות מקבל אז הוא יקבל, ואם לא... ואז יש סיוע עד כדי כך!...

ניתן להשיג את הגליון ברש"י 14 קומה 2 בניילונים ע"י הדלת

לדעת "שכולם" מחפשים את טובתו

וכדי להיות מקבל, צריך לדעת שכולם, הראשי ישיבות המשגיחים והמגידי שיעור, כולם רוצים רק את טובת הבחור, רק את טובת הבן ישיבה, ואם הוא יקבל, יכול לזכות לגדלות גדולה מאד ע"י שהקב"ה יסייע לו.

הקב"ה באמת יעזור, באשר שכולם באים עם רצון טוב, ובודאי שכל אחד ואחד יש סיכויים גדולים שיעלה, ויעלו ויצמחו להיות גדולים בתורה ויראה, ומסתמא כל אחד באמת בא עם מחשבה כזאת להיות מקבל! ותהיו מקבלים, והקב"ה יעזור שתצליחו כולכם להיות גדולים בישראל בתורה וביראה.

למען דעת...

כבקשת מרן פוסק הדור הגר"י זילברשטיין שליט"א, נביא את המעשה "המופלא" שמספרים אברכים ת"ח, שישנו בעפולה "כלב", שמקפיד תקופה ארוכה, ללכת לביהכ"נ כל ליל שב"ק, ולשמע קידוש, ובמוצש"ק ללכת למעריב ולשמע הבדלה, דבר שאין לו הסבר..

ובודאי נשמה מגולגלת בו המבקשת תיקון, ואמר מרן שליט"א שהתיקון לנשמה המגולגלת בו, הוא ע"י שיתפרסם הדבר, מה שיותר, ויכירו "שיש אלוקים בישראל", ויעשה כל אחד קל וחומר לעצמו, אם "כלב" מקפיד על שבת, מה אתנו... ע"כ דבריו.

וזכרנו שהי' מעשה בחו"ל, שמוכר דגים הוצא מהבריכה בחנות, דג, ולפתע מתחיל הדג לדבר, אני פלוני. מבקש שתלמדו משניות בשבילי, וזה הי' ימים ספורים אחרי שהלך לעולמו יהודי זה, שהי' גר שם.

ואמר אז רבנו, שעשה את זה הקב"ה כדי שנתחזק בידיעת "שכר ועונש", לדעת שיש דין ויש דיין, ולאחר מאה ועשרים יש "דין וחשבון".

וכמה מתאימים דברים אלו, בהיכנס ימי "האלול" ימי ההכנה לימים "נוראים".

התחלת "קידושין"

ולסיום, נביא גרגר קטן, לכבוד אלפי רבבות עמך בית ישראל, שזוכים להתחיל בימים אלו מסכת "קידושין" בסדר הדף היומי. הנה בסוגיא הראשונה, מאריכה הגמ' על לשון המשנה, למה נאמרה בלשון נקבה, ולשון דרכים וכו', [ובמאמר המוסגר, רואים כמה קפידא יש על כל מילה ומילה, שתיאמר באופן הראוי], וביארו התוס' דקושית הגמ' משום "שכל התורה בלשון הקודש נאמרה".

ונזכרתי מה שהי' מביא רבנו, מהרמב"ם שאם יקחו ילד מיד אחר לידתו, ויסגרו אותו במקום שלא ישמע קול אנשים, ברגע שיגדל ויתחיל לדבר, ידבר מעצמו "בלשון הקודש", [הובא בבנין יהושע אבות דר"ג פל"ז]. וביאר רבנו הסיבה כי "העולם נברא בלשון הקודש", היות ואיסתכל באוריינתא וברא עלמא, זהו היסוד של הבריאה, ממילא לשון התורה מוטבעת בבריאה.

[וראה בביאור הגר"א על אבות (פרק ה' משנה ג) שמביא מפרקי דר"א שכשנולד אברהם אבינו, בקשו כל גדולי המלכות להרגו, ונחבא מתחת לארץ י"ג שנה, שלא ראה שמש וירח, ואח"כ יצא מתחת לארץ "מדבר בלשון הקדש" וכו' עכ"ל].

"אוהבים דבריה"

משחק מגנטיס

בנוגע למשחק, שמחברים יחד חלקים שונים, ע"י מגנטים. אמר לי הגאון רבי יהודה ארי' דינר שליט"א שאמר לו מרן פוה"ד הגר"ג קרליץ זצ"ל שדברים כאלו, שב"הנף יד" הכל מתפרק, אין בזה חשש.

רק יש להזהיר את הילדים, שלא יעשו אהל בגובה טפח, להכניס שם דברים.

ואמנם גם בזה שייך מה שאמר רבנו, שלא ראוי לילדים מעל גיל עשר לשחק במשחק "קפלה" אף שאין בזה איסור.

לתרומות להפצת הגליון השבועי וכן לקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953

או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלושה 6.